

Työeläkeuudistus 2017

Varma 6.5.2015

heikki.kotila@varma.fi

Twitter: @kotila_heikki

VARMA

Eläkeuudistuksen tavoitteet hallitusohjelmasta

- Tavoite pitkäjänteisestä ratkaisusta työeläkejärjestelmän uudistamiseksi on kirjattu pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelmaan (22.6.2011):
 - Hallitusohjelmassa kiinnitetään huomiota siihen, että elinajanodote on kasvanut arvioita nopeammin ja kasvun odotetaan jatkuvan. Myös huoltosuhteen, julkisen talouden tasapainon sekä työeläkemaksuun kohdistuvan nousupaineen takia työurien pidentäminen nähdään välttämättömänä.

Työeläkeuudistuksen tavoitteet

- Julkisen talouden kestävyysvajeen ratkaisemisen tukeminen
- Työllisyyden edistäminen
- Työeläkejärjestelmän rahoituksellisen kestävyuden parantaminen pitkällä aikavälillä
- Riittävä eläketurva ja sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus.

Julkisen talouden kestävyysvajeen ratkaisemisen tukeminen

- Kestävyysvaje kertoo, kuinka paljon julkista taloutta tulee sopeuttaa, jotta julkiset velvoitteet kyetään hoitamaan ilman, että velkaantuminen pitkällä ajalla karkaa kestäättömälle uralle.
- Valtiovarainministeriön kestävyysvaje-arvio on 4 % BKT:sta (n. 8 miljardia euroa).
- Eläkesopimuksen vaikutuksen kestävyysvajeeseen on arvioitu olevan runsaat 1 % BKT:sta.
- Suurimmat vaikutukset arvioidaan koituvan työurien pidennyksestä sekä sosiaali- ja terveystalouden uudistamisesta. Kumpikin näistä kuroisi vajetta noin 1,4 %-yksiköllä.

Työllisyyden edistäminen

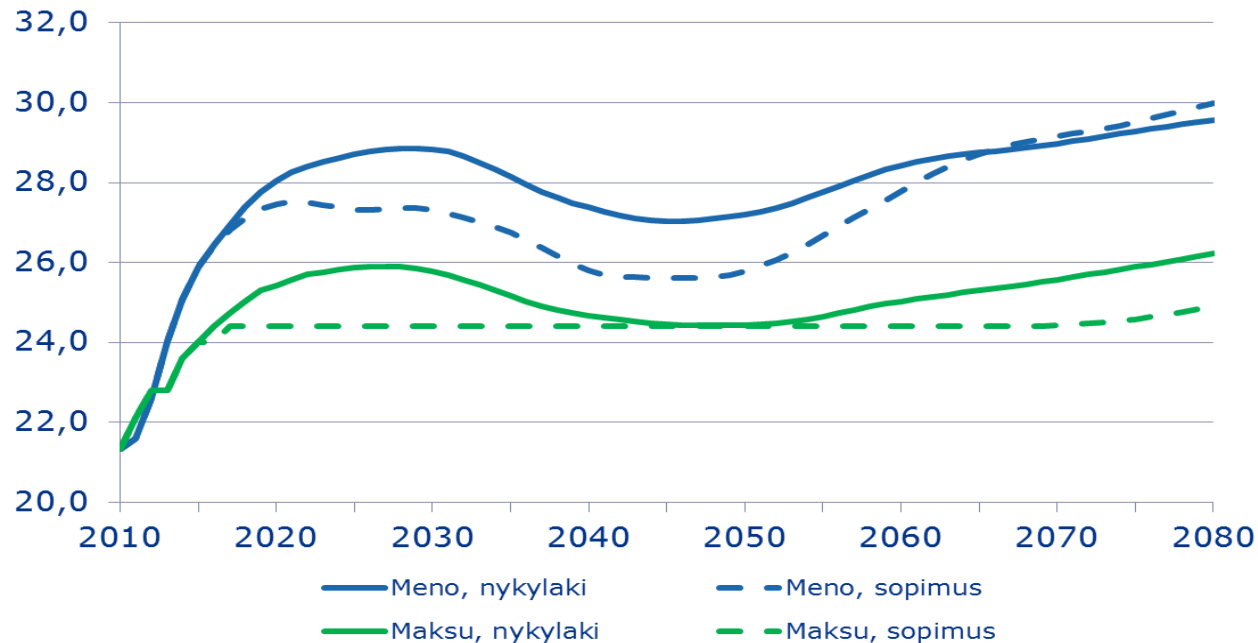
- Eläkeuudistus 2017
 - myöhentää keskimäärin eläkkeelle siirtymistä
 - pidentää työuria ja lyhentää eläkkeellä oloa
 - kasvattaa työllisten määrää
 - lisää varhaiseläkeläisten ja työttömien määrää

Työllisten lukumäärä, tuhansia					
	2015	2025	2040	2060	2080
Nykylaki	2 294	2 368	2 441	2 470	2 522
Sopimuksen vaikutus	0	24	53	79	94

Kautto & Risku (2015, toim.) Laskelmia vuoden 2017 työeläkeuudistuksen vaikutuksista

Työeläkejärjestelmän rahoituksellisen kestävyuden parantaminen pitkällä aikavälillä

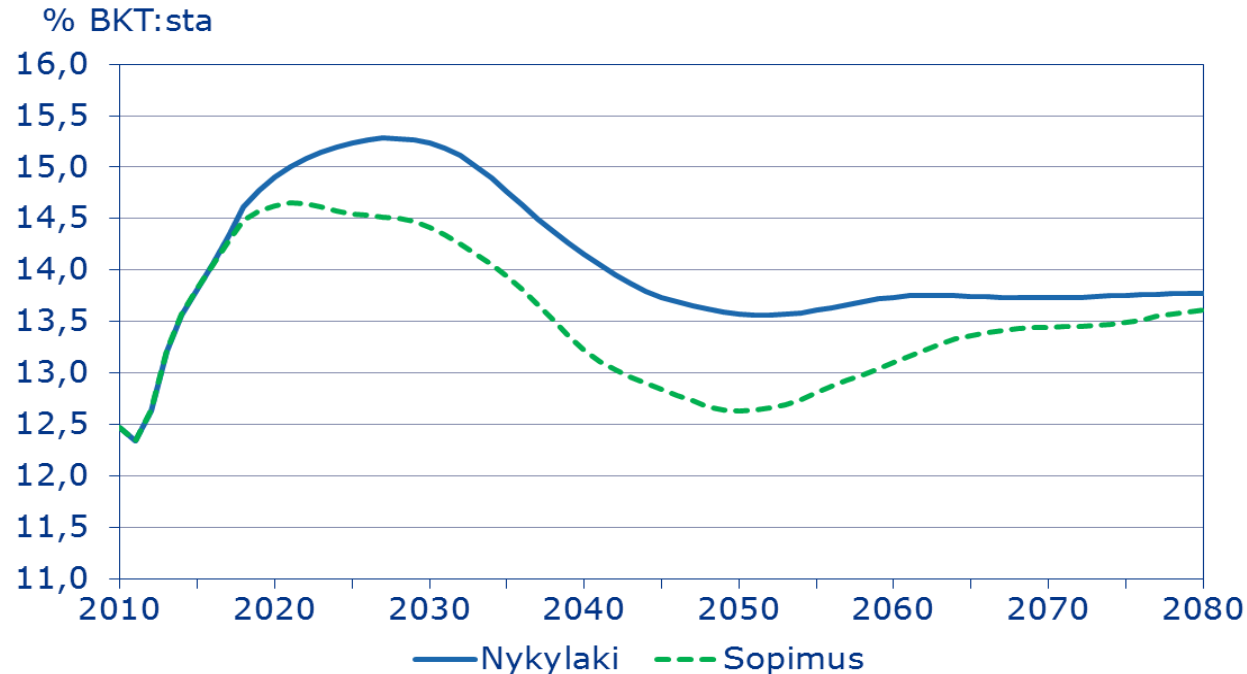
Työeläkemeno ja -maksu suhteessa vakuutettuun palkkasummaan
% palkkasummasta

Riittävä eläketurva ja sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus

- Eläketasot kasvavat
 - erityisesti nuorilla ikäluokilla
- Karttumisajat pitenevät
 - jos työurat pitenevät
- Eläkkeen määräytyminen muuttuu
 - karttumisprosentit yhdenmukaistuvat
 - palkansaajan työeläkemaksun vähennys poistuu
 - lykkäyskorotus ja elinaikakertoimen lievennys

Lakisääteiset eläkemenot suhteessa bruttokansantuotteeseen

Kautto & Risku (2015, toim.) Laskelmia vuoden 2017 työeläkeuudistuksen vaikutuksista

Työeläkeuudistuksen keskeiset muutokset

Eläkeikä nousee

- Vanhuuseläkeiän alarajaa nostetaan vuodesta 2017 alkaen kolmella kuukaudella vuodessa, kunnes vanhuuseläkeiän alaraja on 65 vuotta. Uudet ikäraajat koskevat vuonna 1955 tai sen jälkeen syntyneitä.

Tavoite-eläkeikä

- Tavoite-eläkeikä on kullekin ikäluokalle se ikä, jossa tämän ikäluokan alimmasta vanhuuseläkeiästä laskettu lykkäyskorotuksen eläkettä suurentava vaikutus on vähintään yhtä suuri kuin elinaikakertoimen vanhuuseläkettä pienentävä vaikutus.

Sopeutuminen eliniän pitenemiseen

- Eläkeikärajat sopeutetaan elinajan pitenemiseen vuodesta 2027 alkaen (määrittely sopimuksen liitteessä)

Ikärajojen ero säilyy viitenä vuotena

- Vakuuttamisvelvollisuuden ja vanhuuseläkkeen yläikäraja kytketään vanhuus-eläkkeen alaikärajaan siten, että näiden ikärajojen ero säilyy viitenä vuotena. Työsopimuslain mukaista eroamisikää nostetaan vastaavasti (täysinä vuosina)

Työeläkeuudistuksen keskeiset muutokset...

Eläkekarttumat yhtenäistyvät

- Eläkettä karttuu 1,5 % palkasta vuodessa 17 vuoden iästä alkaen.

Eläkettä karttuu koko palkasta

- Työntekijän työeläkemaksua ei enää vähennetä eläkkeen perusteena olevasta palkasta

Elinaikakertoimen lievennys

- Kun vanhuuseläkeikä on 65 vuotta, elinaikakerrointa lievennetään siten, että siinä huomioidaan eläkeikärajojen muutokset. Elinaikakertoimen lievennys koskee sekä vanhuus- että työkyvyttömyyseläkkeitä ja elinaikakerroin ulotetaan myös työkyvyttömyyseläkkeen tulevaan aikaan.

Työeläkeuudistuksen keskeiset muutokset...

Osittainen varhennettu vanhuuseläke

- Osa-aikaeläke poistuu ja tilalle tulee osittainen varhennettu vanhuuseläke. Vanhuuseläkettä voi ottaa osittaisena 61-vuotiaasta alkaen (2025 alkaen 62-vuotiaasta). Eläkkeestä vähennetään pysyvästi 0,4 % jokaiselta kuukaudelta ennen vanhuuseläkeiän alarajaa.
- Sopimus: Työajan lyhentäminen perustuu työnantajan ja työntekijän sopimukseen, jossa otetaan huomioon työntekijän tarpeet sekä tuotanto- ja palvelutoiminta.

Lykkäyskorotus

- Kannustinkarttuma poistuu ja tilalle tulee lykkäyskorotus. Jos jatkaa työntekoa yli vanhuuseläkeiän alarajan, eläkkeeseen tulee vastaava 0,4 prosentin lykkäyskorotus.

Työuraeläke

- Raskas ja pitkä työura voi antaa mahdollisuuden hakeutua eläkkeelle jo 63-vuotiaana. Työuraeläkettä voi hakea 38 vuoden työskentelyn jälkeen.

Alin vanhuuseläkeikä ja tavoite-eläkeikä

Sopimuksen mukaiset vanhuuseläkkeen alaikärajat vuosina 1950-1964 syntyneille sekä arviot tavoite-eläkeiästä ja vuoden 1964 jälkeen syntyneiden alimmasta vanhuuseläkeiästä ja tavoite-eläkeiästä.

*Vuonna 1965 ja myöhemmin syntyneiden alin vanhuuseläkeikä määräytyy väestö- ja työllisyyskehityksen perusteella.

**Tavoiteikä määräytyy alaikärajan ja elinajan odotteen kehityksen perusteella.

Mainitsisin lähteen

Syntymävuosi	Alin vanhuuseläkeikä*	Tavoiteikä**
1950	63 v	
1951	63 v	
1952	63 v	
1953	63 v	
1954	63 v	63 v 10 kk
1955	63 v 3 kk	64 v 2 kk
1956	63 v 6 kk	64 v 7 kk
1957	63 v 9 kk	65 v
1958	64 v	65 v 4 kk
1959	64 v 3 kk	65 v 9 kk
1960	64 v 6 kk	66 v 1 kk
1961	64 v 9 kk	66 v 6 kk
1962	65 v	66 v 11 kk
1963	65 v	67 v
1964	65 v	67 v 2 kk
1965	65 v 2 kk	67 v 4 kk
1966	65 v 4 kk	67 v 6 kk
1967	65 v 6 kk	67 v 8 kk
1968	65 v 8 kk	67 v 10 kk
1969	65 v 9 kk	68 v
1970	65 v 11 kk	68 v 2 kk
1975	66 v 6 kk	69 v
1980	66 v 11 kk	69 v 8 kk
1985	67 v 5 kk	70 v 4 kk
1990	67 v 9 kk	70 v 11 kk
1995	68 v 1 kk	71 v 5 kk
2000	68 v 3 kk	71 v 11 kk

Eläkeuudistuksen vaikutukset sukupolvittain

	< 40-luku	50-luku		60-luku	70-luku	80-luku		90-luku	2000-luku >
		50-54	55-59			80-84	85-89		
Eläkeiän nousu	0	0	-	-	-	-	-	-	-
Kuukausieläkkeen taso	0	+	+	+	+	+	+	+	+
Eläkkeelläoloaikana saadun yhteissumman muutos	0	+	-	-	-	-	-	+	+
Eläkevakuutusmaksun muutos	0	0	+	+	+	+	+	+	+
Rahallinen kokonaisvaikutus (yhteissumman ja maksettujen maksujen erotus)	0	+	-	-	-	+	+	+	+

Lähde: Tela, 8.10.2014

0 = Ei vaikutusta

+/- = Vaikuttaa vähän tai jonkun verran

+/- = Vaikuttaa paljon

VARMA

VARMA

VARMA